

maandag, 24 augustus 1998:
Astorga - Ponferrada, 60 km

Om kwart over zeven fietsen we met licht aan Astorga uit voor een van de zwaarste ritten. Het moet ook een van de mooiste trajecten zijn. De tocht voert ons door de woeste Maragatería, waarvan Astorga de hoofdstad is en over de Montes de León, een oud gebergte met afgeronde bergtoppen tot tweeduizend meter. Het is het gebied van de Maragatos, een vrij geïsoleerd levende, etnische groep van onbekende herkomst, waarvan de mannen voornamelijk als ezeldrijvers de kost verdienden.

Vanaf de eerste kilometer gaat de weg omhoog. Na vijf kilometer passeren we Castrillo de los Polvazares, een volledig gerestaureerd Maragatería-dorpje. Het is prachtig gerestaureerd, zelfs de smalle straatjes zijn met oude keitjes bestraat, maar we vinden het eigenlijk een beetje te netjes. We klimmen verder, komen door El Ganso en zien dat men bezig is de weg te verbreden. Jammer, waar dat voor nodig is, begrijpen we niet. We hebben nog nauwelijks een auto gezien.

Kort voor Rabanal del Camino worden we ingehaald door het Nederlandse gezin. Onder het fietsen vertelt de man dat ze gisteren nog zo'n twintig kilometer zijn doorgereden en overnacht hebben op een kleine, smerige camping. Ze zijn nog maar net vertrokken en moeten zelfs nog ontbijten. Ze klimmen veel beter dan wij en laten ons snel achter zich. In Rabanal del Camino ga ik om een stempel in de mooie refugio. We zijn nu naar 1150 meter hoogte geklommen en moeten nog vierhonderd meter hoger voor we bij Cruz de Ferro zijn. Het Nederlandse gezin zit aan een picknicktafel voor de refugio te ontbijten. Wij drinken koffie in de oude, donkere Santiagobar. Ik eet er een stuk hartige taart bij.

Na Rabanal klimmen we verder. Het wordt steiler en dus gaat het moeizamer. De omgeving is verlaten, uitgestorven en wordt kaler en kaler. Geen bomen meer, alleen nog lang, scherp gras,

heide en wat struiken. De huisjes in de vallei El Silencio die we langzaam uitklimmen, worden geleidelijk kleiner en kleiner. In de verte zie ik nog enkele fietsers. Langzaam loop ik op hen in. Het zijn twee vrouwen, één met en één zonder bagage. De jonkvrouw op haar stalen ros samen met haar dienstmaagd?

Ik stop om op Nel te wachten. Eindelijk bereiken we Foncebadón, het nagenoeg verlaten bergdorpje dat grotendeels tot een ruïne vervallen is. Eens was dit een belangrijk punt op de jacobsroute, waar veel pelgrims overnacht moeten hebben.

De kluizenaar Gaucelmo stichtte hier rond 1100 een hospitium en een herberg. Er vestigden zich spoedig meer kluizenaars, die ondermeer een kerk en een klooster bouwden.

We zetten onze fietsen neer en lopen door de vroegere hoofdstraat tussen de ruïnes door. Een desolate omgeving van afgebrokkelde muurtjes, ingezakte daken, gaten waar eens ramen en deuren zaten, struiken die uit ingestorte huizen en schuurtjes groeien. Alleen de vele hoogspanningsmasten verraden dat we de Middeleeuwen inmiddels ver achter ons gelaten hebben.

Alleen een oude vrouw en haar ongehuwde zoon schijnen hier nog te wonen. Enkele jaren geleden wilde men de klokken uit de kerktoeren halen en in een museum plaatsen. Moeder en zoon kwamen daartegen in opstand en de klokken zijn blijven hangen. We zien een man bezig met de restauratie van zo'n bouwval. Wie weet, stijgt het inwonersaantal van Foncebadón met vijftig procent van twee naar drie inwoners. Ik vraag me af, wat hem hiertoe beweegt. 's Zomers is het hier best uit te houden, maar hoe kom je in vredesnaam de winter door? Er kan maandenlang sneeuw liggen.

Voor we verder fietsen naar Cruz de Ferro eten we aan de rand van Foncebadón eerst brood met banaan en drinken er een colaatje bij. Er stopt een personenauto volgeladen met bagage. We herkennen de bestuurder. Hij zat ook in de Santiagobar in Rabanal del Camino. Samen met vier fietsers, die dus kennelijk zonder bagage dit bergtraject afleggen.

'Dat vind ik geen kunst,' zegt Nel, 'Op zo'n manier stelt het niets voor.'

Ik bestrijd dat.

'Natuurlijk is dat veel minder zwaar, maar ze doen het toch ook op eigen kracht.'

'Het is toch geen echte pelgrimstocht meer. Alles zal wel voor hen gedaan worden,' reageert Nel.

'Die Duitsers die we in Sahagún zagen, hadden ook een volgbusje bij zich. Trouwens wij slapen ook niet in onze tent of in een refugio. We nemen zelf steeds een hotel. Zijn wij dan wel pelgrims?'

'Ja, want wij slepen wel alles mee en doen wel alles helemaal zelf. Er is niemand die ons helpt.'

Ik kan daar weinig tegenin brengen. We genieten een poosje van het mooie panorama en rijden daarna verder. Langs de weg staan lange, rood-groen geverfde palen. Ze markeren in de winter de weg als die onder een dikke sneeuwlaag is verdwenen. Volgens de routebeschrijving krijgen we nu het steilste deel van de klim. Het stijgingspercentage loopt op tot twaalf procent. Moeizaam wrik ik me omhoog en wordt voorbijgereden door het Nederlandse gezin. Ze klimmen schijnbaar moeiteloos, zelfs de twee kinderen die tussen de twaalf en vijftien jaar oud zijn. Ik probeer hen te volgen. Dat lukt vijftig meter, daarna lopen ze langzaam op me uit. Heel frustrerend. Nel moet van haar fiets. Honderd meter verder wordt het ook voor mij te zwaar. We lopen naar een minder steil gedeelte en stappen weer op. Even later zijn ook wij op de bergtop bij Cruz de Ferro, het eenvoudige ijzeren kruis op een vijf meter hoge boomstam die in een grote steenhoop steekt.

Door de eeuwen heen heeft de pelgrim hier zijn steentje neergegoid. Met die steen werpt hij symbolisch een deel van de lasten die hij tot hier met zich meedragen heeft, van zich af. Ook onze steentjes, helemaal meegevoerd vanuit Wemeldinge, liggen er nu bij. Een mooi moment. We praten even met de vier

Nederlanders en nemen foto's van elkaar op de steenhoop bij het ijzeren kruis. Dan fietsen ze weer snel verder. Ze willen vandaag nog tot Cebreiro komen. Dat betekent nóg een lange, zware klim.

Wij hebben niet zo'n haast en hoeven niet in drie weken van Nederland naar Santiago te fietsen. We zouden het niet eens kunnen. Zoals het er nu naar uit ziet, komen we er ook wel en zelfs ruimschoots op tijd. We willen nog even met z'n tweeën van dit moment genieten. Het is letterlijk en figuurlijk een hoogtepunt van onze tocht.

Er moet nog een tweede bergtop komen, maar eerst dalen we.

De afdaling duurt maar kort. We rijden een aantal kilometers op dezelfde hoogte en komen tenslotte in Manjarín, net zo verlaten en net zo vervallen als Foncebadón. Een of andere hippie leeft hier als een eigentijdse kluizenaar en is een soort refugio be-gonnen. Misschien is het geheel intussen uitgegroeid tot een soort commune, want we zien een jongeman kalfjes naar een drinkwaterbron drijven, terwijl in de refugio een meisje werkt.

Aan een mast hangt een gerafelde tempeliersvlag. Richting-aanwijzers geven aan hoe ver we van de belangrijkste bedevaartplaatsen verwijderd zijn. Naar Jeruzalem is het nog 5000 kilometer, naar Macxu-Picxu - nooit van gehoord - nog 9453 kilometer.

Nu volgt een korte klim van twaalf procent naar de tweede top. Nel moet al snel lopen. Ik nog niet. Ik stamp op mijn pedalen en trek aan mijn stuur. Mijn hart bonkt in mijn keel. Ik moet en zal het halen. Dat lukt niet. Ik moet eraf. Ik hang over mijn stuur uit te hijgen en zie een jonge vrouw naderen. Ze staat op haar pedalen en klimt zo te zien heel soepel. Zou zij het wel halen? Ze komt verder dan ik, maar dan moet ook zij zich gewonnen geven en de laatste vijftig meter lopen.

Na de top volgt de lange, zeer steile afdaling naar Ponferrada. We laten ons niet als een steen naar beneden vallen. Dat vinden

we veel te riskant met al die scherpe haarspeldbochten. We zijn nu afhankelijk van onze remmen. We moeten er hard in knijpen om in een rustig tempo af te dalen, maar ze zijn uitstekend op hun taak berekend.

Dat geldt trouwens voor de hele fiets. We zijn wat blij dat we de trekkingfietsen van Koga Miyata gekocht hebben. Het was een rib uit ons lijf maar we hebben er nog geen seconde spijt van gehad. Vooral het vlinderstuur bevalt goed. Doordat we het op zoveel verschillende manieren kunnen vastpakken, hebben we nooit last van onze handen of polsen.

Het landschap is zeer indrukwekkend. Het uitzicht op de omringende, kale, onherbergzame bergen is fantastisch. El Acebo, niet meer dan een straat vol oude, scheve huisjes met overstekende balkons, is het eerste bewoonde plaatsje sinds Rabanal del Camino, dat we tegenkomen.

Aan het eind van het dorpje stappen we even van onze fietsen bij het eenvoudige monument ter nagedachtenis van Heinrich Krause, een Duitse fiet spelgrim die hier in 1987 verongelukte. Voor hem was Jacobus kennelijk niet zo'n goede touroperator.

Zoals ik al eerder schreef, hebben we beiden soms het gevoel dat onze tocht niet geheel vrijblijvend is, dat het er op leek dat we hem moesten ondernemen en dat de ontmoetingen die we met Hildegard hadden, misschien wel moesten plaatsvinden. Als dat zo is, waarom kon het dan gebeuren dat Heinrich Krause die bezig was aan zijn pelgrimstocht, hier verongelukte? Een vraag waar we geen van beiden een antwoord op weten.

We dalen verder af naar Ponferrada. Het dal is groen met weiden, wijngaarden en groepjes kastanjabomen. Het is weer erg warm geworden. Als we in Ponferrada zijn, besluiten we daarom niet verder te fietsen en gaan op zoek naar een hotel.

Laat in de middag gaan we de stad in, die zijn naam dankt aan de brug over de Río Sil, die bisschop Osmundo aan het eind

van de elfde eeuw speciaal voor de pelgrims liet bouwen. De brug was waarschijnlijk met ijzer versterkt: Pons Ferrata.

Boven Ponferrada, een weinig interessante en vrij drukke industriestad, torent de machtige tempeliersburcht uit. Het is één van de oudste burchten van Spanje, maar helaas op maandag gesloten.